

Nieuwsbrief 8 januari 2024

In deze Nieuwsbrief

- Een oproep van de Israëliische vakbond MAAN: Open de grenzen van Israël voor de terugkeer van Palestijnse arbeiders
- Aanwezigheid partners Mondiaal FNV op COP28
- De bitterzoete realiteit achter de suikerindustrie (een artikel overgenomen uit de Nieuwsbrief van onze collega's van CNV Internationaal)

Dringende oproep: Open de grenzen van Israël voor de terugkeer van Palestijnse arbeiders.

Het verbod voor 200.000 Palestijnse arbeiders om in Israël te werken is een politiek twistpunt geworden van de extreemrechtse ministers die de oorlog in Gaza willen gebruiken om hun racistische agenda uit te voeren. Maar werkgevers in Israël - vooral in de bouw en de landbouw - hebben geen echt alternatief voor de Palestijnse arbeidskrachten, terwijl Palestijnse arbeiders geen werk kunnen vinden in de failliete Palestijnse economie. Plannen van sommige ministers om Palestijnen te vervangen door arbeidsmigranten zijn niet levensvatbaar en dienen alleen populistische verkiezingsdoelen. MAAN leidt de campagne om de poorten van Israël te openen voor de terugkeer van Palestijnse arbeiders. Drie maanden gedwongen werkloosheid heeft hen in een penibele situatie gebracht, zonder enige bron van inkomsten.

Tot 7 oktober waren meer dan 200.000 Palestijnse arbeiders van de Westelijke Jordaanoever en de Gazastrook werkzaam op de Israëliische arbeidsmarkt. Dit vertegenwoordigde meer dan 20% van het Palestijnse bruto nationaal product, bijna 4 miljard dollar per jaar. Met het uitbreken van de oorlog werd in Israël de noodtoestand uitgeroepen, werd de toegang van Palestijnen tot Israël verboden en werden 11 controleposten die de Westelijke Jordaanoever met Israël verbonden volledig gesloten. Honderdduizenden Palestijnse gezinnen zaten drie maanden lang zonder bron van inkomsten en zonder uitzicht op werk. Aan de andere kant worden Israëliische werkgevers, vooral in de bouw- en landbouwsector, geconfronteerd met een faillissement zonder hun werknemers. *(hieronder meer)*

Aanwezigheid partners Mondiaal FNV op COP28

Dubai, Klimaattop 2023

Tussen 30 november en 13 december vond in de VAE de jaarlijkse klimaattop plaats. De 'Conference of the Parties' (COP), zat dit jaar voor de 28ste keer bij elkaar om tot een wereldwijde klimaatstrategie te komen en vakbonden kunnen natuurlijk niet ontbreken in deze discussies. Daarom willen wij onze partners die op de COP waren bedanken. Samen hebben ze zich hard gemaakt voor een prominente rol van vakbonden in een eerlijke energie transitie!

Ondanks de verschillen in achtergronden, ledenaantallen en geografische locaties, was de boodschap van onze partners aanwezig op COP28 eigenlijk hetzelfde: **betrek vakbonden in het maken van klimaatplannen!** Een energie transitie kan volgens hen alleen eerlijk gemaakt worden als de belangen van de werkers behartigd worden.

Om dat punt te maken, gaven DJ Pohl (NUPGE, Canada) en Dan Sherrell (ACTU, Australië), namens ITUC een duidelijke speech om het belang van de werkers in een eerlijke energie transitie te onderstrepen.

De **ITUC** verwelkomt de opname van verwijzingen naar arbeidsrechten en sociale bescherming in het Just Transition Work Programme dat is aangenomen tijdens de klimaatonderhandelingen van COP28, en erkent het voortdurende werk dat door vakbonden over de hele wereld wordt verricht om klimaatverandering aan te pakken. Niettemin is het ontbreken van elke verwijzing naar werknemers en hun vakbonden in de belangrijke "Global Stocktake" van COP28, die de voortgang in landen over de hele wereld bijhoudt, een aanzienlijke nalatigheid en geeft het de omvang van het werk aan dat nodig is om ervoor te zorgen dat het in de komende jaren wordt opgenomen. *(hieronder meer)*

De bitterzoete realiteit achter de suikerindustrie

Van historische naar moderne slavernij

Afgelopen feestdagen hebben we samen met familie en vrienden weer kunnen genieten van allerlei zoete lekkernijen. Maar laten we er in het nieuwe jaar ook bij stilstaan dat er achter elke zoete hap een verhaal met een diepe geschiedenis schuilgaat. Als Nederlanders denken we tegenwoordig bij suiker misschien allereerst aan suikerbieten. In ons slavernijverleden

speelden echter suikerrietplantages een grote rol. 2023 was het herdenkingsjaar van het slavernijverleden. We hebben stilgestaan bij de afschaffing van de slavernij 150 jaar geleden, maar in hoeverre hebben we dit slavernijverleden echt achter ons gelaten in onze waardeketens?

Tot op de dag van vandaag wordt op veel suikerrietplantages in de tropen en de subtropen nog steeds met de hand suikerriet gekapt. Voor de economie en de werkgelegenheid in landen als El Salvador en Nicaragua spelen deze plantages een belangrijke rol. Via investeerders en internationale bedrijven zijn we nog steeds nauw betrokken bij de productieketen van suikerriet. (*hieronder meer*)

Dringende oproep: Open de grenzen van Israël voor de terugkeer van Palestijnse arbeiders.

Het verbod voor 200.000 Palestijnse arbeiders om in Israël te werken is een politiek twistpunt geworden van de extreemrechtse ministers die de oorlog in Gaza willen gebruiken om hun racistische agenda uit te voeren. Maar werkgevers in Israël - vooral in de bouw en de landbouw - hebben geen echt alternatief voor de Palestijnse arbeidskrachten, terwijl Palestijnse arbeiders geen werk kunnen vinden in de failliete Palestijnse economie. Plannen van sommige ministers om Palestijnen te vervangen door arbeidsmigranten zijn niet levensvatbaar en dienen alleen populistische verkiezingsdoelen. MAAN leidt de campagne om de poorten van Israël te openen voor de terugkeer van Palestijnse arbeiders. Drie maanden gedwongen werkloosheid heeft hen in een penibele situatie gebracht, zonder enige bron van inkomsten.

Tot 7 oktober waren meer dan 200.000 Palestijnse arbeiders van de Westelijke Jordaanoever en de Gazastrook werkzaam op de Israëlische arbeidsmarkt. Dit vertegenwoordigde meer dan 20% van het Palestijnse bruto nationaal product, bijna 4 miljard dollar per jaar. Met het uitbreken van de oorlog werd in Israël de noodtoestand uitgeroepen, werd de toegang van Palestijnen tot Israël verboden en werden 11 controleposten die de Westelijke Jordaanoever met Israël verbonden volledig gesloten. Honderdduizenden Palestijnse gezinnen zaten drie maanden lang zonder bron van inkomsten en zonder uitzicht op werk. Aan de andere kant worden Israëlische werkgevers, vooral in de bouw- en landbouwsector, geconfronteerd met een faillissement zonder hun werknemers.

Honger onder arbeiders op de Westelijke Jordaanoever

Werknemers die inwoner zijn van de Palestijnse Autoriteit (PA) hebben geen werkloosheidsverzekering. Dit kwam aan het licht tijdens de pandemie van het coronavirus, toen tienduizenden mensen zonder werk kwamen te zitten door de afsluitingen en beperkingen die toen werden opgelegd. Zonder vangnet brengt het verbod voor Palestijnen om in Israël te werken hen dichterbij een staat van honger, terwijl de onzekerheid over de toekomst de situatie verergert. Onze hotline ontvangt tientallen telefoontjes van bezorgde arbeiders die ons vragen: "Wat zal er gebeuren?"

Een mondelinge getuigenis die we op onze Hebreeuwse website publiceerden, vertelde hoe hij al zijn spaargeld had opgebruikt en zelfs geen melk meer kon kopen voor zijn kinderen.

Een andere arbeider klaagde over de Palestijnse Autoriteit in Ramallah die nutteloos is, net als tijdens Corona. De arbeiders spotten met de voorstellen van PA-premier Mohammad Shtayyeh om "terug te keren naar het bewerken van het land en te leven van de groenten en fruit die ze verbouwen". Een arbeider die met me sprak, spotte met dit idee en zei: Ik heb mijn appartement in de stad en geen meter land om te bewerken. Deze oproep is slechts fantasie. Shtayyeh weet dat zonder het jaarlijkse inkomen van 4 miljard dollar van de arbeiders zijn PA is afgelopen.

De frustratie onder de arbeiders is onbeantwoord. Na jaren in Israël te hebben gewerkt, bij zonsopgang te zijn vertrokken voor een dag hard werken en na zonsondergang weer thuis te zijn gekomen, en te hebben bijgedragen aan de Israëlische economie, zeggen ze: "We worden verantwoordelijk gehouden voor een bloedbad dat we niet hebben aangericht.

Palestijnen vervangen door arbeiders uit India is onrealistisch

Tegen de achtergrond van de oorlog en de roep om wraak tegen alle Palestijnen, of ze nu lid zijn van Hamas of niet, roepen sommige Israëlische ministers op om het werk van Palestijnen in Israël te stoppen. De belangrijkste persoon onder diegenen die erop aandringen om Palestijnen te vervangen door werknemers uit India is de minister van Economie en Industrie, Nir Barkat (Likud), die herhaaldelijk heeft verklaard dat hij van plan is om 170.000 werknemers uit India binnen te halen om Palestijnen te vervangen in alle takken van de economie. Minister Barkat en de extreemrechtse minister van Financiën Bezalel Smotrich, die oproepen om een einde te maken aan de afhankelijkheid van Israël van Palestijnse arbeiders, komen met ideeën die niet kunnen werken. De Israëlische economie mist vandaag de 200.000 Palestijnse arbeiders, maar ook naar schatting 17.000 migrantenarbeiders die Israël hebben verlaten sinds het uitbreken van de oorlog.

Het is altijd moeilijk om arbeiders in het buitenland te werven en het is zelfs onder normale omstandigheden, laat staan tijdens een oorlog, niet waarschijnlijk dat tienduizenden arbeiders binnen een maand of twee kunnen worden binnengehaald. Het feit dat op 7 oktober meer dan 40 buitenlandse arbeiders werden vermoord en ontvoerd, maakt Israël als 'werkbesteding' veel minder aantrekkelijk. Ondanks de vergaande verklaringen van Barkat was het aantal arbeiders dat eind december naar Israël arriveerde minimaal. Begin november arriveerden 200 arbeiders uit Malawi, terwijl eind december 1300 bouwvakkers uit Moldavië kwamen.

Professionele bronnen zeggen dat er geen mogelijkheid is om tienduizenden arbeiders in korte tijd naar Israël te halen, zodat ze een alternatief zouden zijn voor de Palestijnen. De economische bijlage Calcalist van het dagblad Yediot Aharonot omschreef het plan van Barkat als "illusionair" (Hebreeuws). Het artikel citeerde een hoge ambtenaar die beweerde dat zelfs vóór de oorlog Barkats plan om 30.000 arbeiders uit India te halen al maandenlang was vastgelopen. De directeur-generaal van het Ministerie van Economie, Amnon Merhav, legt in het artikel ook uit dat er geen magische oplossingen zijn en dat het plan onrealistisch is.

De veiligheidsdiensten roepen op tot de terugkeer van Palestijnen naar hun werk

Het Israëlische veiligheidsapparaat, dat in oktober een volledige sluiting en een inreisverbod voor Palestijnse arbeiders in Israël aankondigde, heeft sindsdien te maken met een complex dilemma. Aan de ene kant erkent het de overweldigende sympathie van het Palestijnse publiek voor de aanval van Hamas, en dus de angst dat de binnenkomst van Palestijnse arbeiders in Israël gepaard zal gaan met terroristische activiteiten. Daarnaast bestaat er de angst voor wrijvingen met Palestijnen (in Israëlische steden) en de druk die deze angst creëert op Israëlische burgemeesters en beleidsmakers. Aan de andere kant waarschuwen de Civiele Administratie en COGAT (de Israëlische militaire autoriteit die verantwoordelijkheid neemt over Palestijnen) dat het thuislaten van 200.000 arbeiders zonder enige compensatie of bron van inkomsten zeker zal leiden tot extreme economische ontberingen en mogelijk een geweldsexplosie.

Eind november werd daarom een kabinetsvoorstel geformuleerd om in een eerste fase 28.000 arbeiders toe te laten in de bouw- en landbouwsector. In een later forum kwam de Raad voor Nationale Veiligheid met een plan om 80.000 Palestijnse arbeiders in dienst te nemen. Een kabinetsdebat op 10 december eindigde echter zonder resultaat, gezien het verzet van verschillende rechtse ministers tegen de stap. Smotrich beweerde dat "een land dat het leven wil, geen vijandelijke burgers toelaat in tijden van oorlog". Netanyahu gaf zich over aan deze oppositie, stelde de stemming uit en de situatie blijft zoals ze was: Palestijnse werknemers mogen niet terugkeren naar hun werk in Israël.

Dit veiligheidsargument werd echter al snel belachelijk gemaakt toen de werkgevers in de industriegebieden van de nederzettingen, dezelfde kolonisten die door Smotrich in de Knesset werden vertegenwoordigd, eisten dat ze hun arbeiders mochten terugsturen naar de fabrieken, een eis die leidde tot de komst van 10.000 Palestijnse arbeiders van de Westelijke Jordaanoever om in de nederzettingen te werken. Al meer dan een maand zijn deze arbeiders aan het werk in de nederzettingengebieden zonder dat dit tot botsingen of gewelddadige confrontaties heeft geleid. Er is geen reden waarom alleen Israëlische werkgevers binnen Israël de mogelijkheid zou worden ontzegd om Palestijnen in dienst te nemen.

Palestijnse arbeiders zijn het juiste economische alternatief

Aannemers en boeren in Israël, die al jaren afhankelijk zijn van Palestijnse arbeiders, hebben harde kritiek geuit op de regering. De voorzitter van de Israel Builders Association, Raul Srugo, legde aan de Knesset Commissie voor Buitenlandse Werknemers (25.12) uit dat aannemers in zwaar weer verkeren. "De bouwsector ligt bijna volledig stil en is slechts 30% productief. 50 procent van de bouwplaatsen is stilgelegd en dit zal een impact hebben op de Israëlische economie en de huizenmarkt." Uit een situatierapport dat door het Ministerie van Financiën aan de Knessetcommissie werd voorgelegd, bleek dat het stilleggen van de bouwsector de Israëlische economie elke maand NIS 3 miljard kost. De voorzitter van de Vereniging van Aannemers van Renovaties, Eran Siev, zei: "Dit is een belachelijke beslissing van een stelletje waanideeën in de Israëlische regering die rechtstreeks schade toebrengt aan handarbeiders en de sector van woningrenovaties, die in totale ineenstorting is. De huidige beslissing staat los van Israël ter plaatse en van bedrijfseigenaren in het veld die geconfronteerd worden met faillissement en economische ineenstorting." Siev voegde er verder aan toe: "We vragen om uniformiteit en het vermijden van goedkope politiek. De wet

in Judea en Samaria (de nederzettingen A.A) moet zijn zoals die in Israël." (Real Estate Center 12.21, Hebreeuws).

Als het plan van Nir Barkat wordt uitgevoerd, zal het ook verwoestende gevolgen hebben voor de Israëlische arbeidsmarkt. De massale import van arbeiders uit landen waarmee Israël geen bilaterale overeenkomsten heeft, zal leiden tot lelijke verschijnselen van arbeidshandel, het innen van enorme bemiddelingskosten en extreme uitbuiting, wat in strijd is met de internationale normen en verdragen waaraan Israël gebonden is. Bovendien is de schade voor Israëlische arbeiders door het creëren van een leger van goedkope en verzwakte arbeiders onderzocht en onweerlegbaar bewezen. De redacteur van The Marker, Merav Arlosoroff, noemde de negatieve implicaties van het plan in haar artikel van 12.12.23 (Hebreeuws) en benadrukte dat "het stopzetten van de tewerkstelling van Palestijnse arbeiders niet alleen zal leiden tot de ineenstorting van de Palestijnse economie en het veiligheidsrisico zal verhogen - het zal ook de Israëlische economie schaden. Ze zullen worden vervangen door buitenlandse arbeiders, minder geschoolde arbeiders, waarvan de import besmet is met corruptie ter waarde van miljarden shekels per jaar en die in de praktijk een vorm van moderne slavernij zijn."

In haar artikel citeert Arlosoroff uitgebreid uit het uitgebreide rapport van Prof. Zvi Eckstein uit 2011 namens een regeringscommissie, waarin hij het verschil uitlegt tussen het in dienst nemen van Palestijnen die elke dag naar hun huizen terugkeren en arbeidsmigranten: "Palestijnse werknemers zijn vele malen beter voor de economie dan buitenlandse werknemers," zegt Eckstein." Ze werken jarenlang in Israël, leren de taal en specialiseren zich in het soort werk dat hier nodig is - en hun productiviteit is veel hoger."

Werkplekken in Israël zijn ook van cruciaal belang voor de werknemers en de Palestijnse economie. Bij gebrek aan alternatieve bronnen van werkgelegenheid in de gebieden van de Palestijnse Autoriteit, is werken op de Israëlische arbeidsmarkt de belangrijkste bron van levensonderhoud geworden voor inwoners van de Westelijke Jordaanoever. Zelfs degenen met een academische graad geven er de voorkeur aan om in Israël in de bouw of de dienstensector te werken en een maandsalaris van 6.000 NIS (en meer) te ontvangen, in plaats van een baan als leraar op een middelbare school te accepteren voor een maandsalaris van 3.000 NIS.

De Palestijnse Autoriteit is al lang niet meer relevant voor het leven en levensonderhoud van de bewoners van de Westelijke Jordaanoever. Haar leiders spuien nationale slogans die degenen die in Israël werken als 'minder patriottisch' bestempelen. Deze slogans hebben echter geen invloed op de arbeiders, die terecht beweren dat zolang de PA niet in staat is om alternatieve, leefbare banen te bieden, het geen status heeft om van hen te eisen dat ze stoppen met werken in Israël.

De economische en politieke betekenis van de terugkeer van Palestijnse arbeiders naar Israël

Er is dus een grote urgentie om Palestijnse arbeiders toe te staan weer in Israël te gaan werken. Werkgevers in Israël hebben geen echt alternatief voor de Palestijnse arbeidskrachten. Palestijnse werknemers hebben geen alternatief voor hun werk in Israël.

De gevaren die gepaard gaan met de wrijving tussen de bevolkingsgroepen kunnen worden opgelost, en het bewijs hiervan is de huidige tewerkstelling van duizenden Palestijnen in de industrieën van de nederzettingen, zonder gewelddadige confrontaties.

Als we serieus denken aan de "dag na" de Gaza-oorlog, is de houding ten opzichte van 200.000 Palestijnse arbeiders die in Israël werken veelzeggend. Het kan de mogelijkheid voor het creëren van een normale levensstructuur verder beïnvloeden en zelfs steun genereren voor een politiek platform dat gebaseerd zal zijn op echte erkenning van de twee volkeren die een nieuw vredesplatform uitwerken dat rekening houdt met de politieke en economische behoeften van beide partijen.

Aanwezigheid partners Mondiaal FNV op COP28

Dubai, Klimaattop 2023

Tussen 30 november en 13 december vond in de VAE de jaarlijkse klimaattop plaats. De 'Conference of the Parties' (COP), zat dit jaar voor de 28ste keer bij elkaar om tot een wereldwijde klimaatstrategie te komen en vakbonden kunnen natuurlijk niet ontbreken in deze discussies. Daarom willen wij onze partners die op de COP waren bedanken. Samen hebben ze zich hard gemaakt voor een prominente rol van vakbonden in een eerlijke energie transitie!

Ondanks de verschillen in achtergronden, ledenaantallen en geografische locaties, was de boodschap van onze partners aanwezig op COP28 eigenlijk hetzelfde: **betrek vakbonden in het maken van klimaatplannen!** Een energie transitie kan volgens hen alleen eerlijk gemaakt worden als de belangen van de werkers behartigd worden.

Om dat punt te maken, gaven DJ Pohl (NUPGE, Canada) en Dan Sherrell (ACTU, Australië), namens ITUC een duidelijke speech om het belang van de werkers in een eerlijke energie transitie te onderstrepen. <https://www.youtube.com/watch?v=7wQ6DQIQMFQ&t=20s>

De **ITUC** verwelkomt de opname van verwijzingen naar arbeidsrechten en sociale bescherming in het Just Transition Work Programme dat is aangenomen tijdens de klimaatonderhandelingen van COP28, en erkent het voortdurende werk dat door vakbonden over de hele wereld wordt verricht om klimaatverandering aan te pakken. Niettemin is het ontbreken van elke verwijzing naar werknemers en hun vakbonden in de belangrijke "Global Stocktake" van COP28, die de voortgang in landen over de hele wereld bijhoudt, een aanzienlijke nalatigheid en geeft het de omvang van het werk aan dat nodig is om ervoor te zorgen dat het in de komende jaren wordt opgenomen. [Lees hier het hele verhaal van ITUC.](#)

Vanuit **BWI** werden de volgende actiepunten aan de nationale overheden voorgelegd:

- Prioriteit te geven aan de uitvoering van een rechtvaardig overgangsprogramma dat arbeidskwesties centraal stelt, de mensenrechten handhaaft en arbeidsnormen verbetert voor alle werkers, ongeacht hun status.

- Dringende maatregelen te nemen om de normen voor arbeidsveiligheid en maatregelen ter beperking van hittebelasting te verbeteren om werkers te beschermen bij klimaatnoodsituaties.
- Klimaatbestendige infrastructuur en huisvesting te ontwikkelen met het oog op het welzijn en de behoeften van de meest kwetsbare werkers, bijdragend aan langetermijnklimaatadaptatie, bestand tegen extreme weersomstandigheden en het beperken van klimaatgerelateerde risico's.

"Werknemers moeten deel uitmaken van de oplossingen. Zij zullen de huizen en infrastructuur bouwen die nodig zijn om de toezeggingen voor emissiereductie in het kader van het Parijsakkoord te realiseren. Zonder werknemers en hun vakbonden aan tafel, is er geen garantie dat initiatieven voor een koolstofarme en veerkrachtige wereld rechtvaardigheid zullen bieden voor de meest kwetsbare gemeenschappen van werknemers, en niet alleen winst voor de welgestelde weinigen." Aldus BWI General Secretary Ambet E. Yuson. [Klik hier](#) voor BWI's volledige statements.

Ook op landelijk niveau waren er vakbonden aanwezig in Dubai.

De **FNV** was op in Dubai vertegenwoordigd door Bas van Weegbergen. Hij werkte op de klimaatop samen met Colombiaanse, Nigeriaanse en Somalische vakbondsfederaties en beaamde het belang van internationale solidariteit. [Het statement](#) was duidelijk: "een rechtvaardige transitie naar een economie binnen de planetaire grenzen is niet mogelijk zonder werknemers".

Vanuit Somalië sprak Omar Faruk namens de landelijke vakbondsfederatie **FESTU**. Eerder dit jaar wist FESTU een groot succes te behalen, door af te dwingen dat vakbonden in de toekomst nauw betrokken worden in het opstellen van landelijke klimaatwetgeving. Op de COP maakte FESTU zich hard voor het betrekken van sociale stakeholders in de energie transitie en stelde dat een eerlijke transitie alleen 'eerlijk' is als arbeidsrechten wereldwijd hoog op de agenda blijven staan bij de beleidsbepalers.

Aan het begin van de COP organiseerde [Global People's Caravan](#) een petitie en mars, om het belang van de klimaateffecten op de landbouwindustrie aan te stippen. Onze partner uit India, **NAAWU** met leden actief in de landbouw, visserij en bosbouw, was hier in een van de initiatiefnemers. Ook zij brachten 5 actiepunten naar voren voor de wereldleiders op de klimaatop, namelijk:

- Ontwikkeling van voedselzekerheidssystemen aangepast aan klimaatverandering.
- Beëindiging van het monopolie op water, land en hulpbronnen.
- De vervuiler moet betalen voor klimaatvernietiging.
- Verzekering van deelname van plattelandsbewoners.
- Beëindiging van het gebruik van fossiele brandstoffen.

Uit Zuid-Amerika werd Colombia vertegenwoordigd door leden van Just Transition Onderzoek Observatorium [CIPAME](#). Zij organiseerde verschillende webinars om het belang van werknemers in een eerlijke energie transitie naar voren te brengen en kregen bijval van vakbondsleiders uit de belangrijkste energiesectoren in het land: elektriciteit, olie en steenkool.

Igor Diaz Lopez van **SINTRACARBON** (de steenkool vakbond) sprak in Dubai namens zijn leden. Hij stipte aan dat, ook in een eerlijke energie transitie ook de werkgelegenheid in de sectoren gaat veranderen, er ook een plan moet komen voor de werkers die in de fossiele energiesector werken.

Joe Ajaero, president van Nigeria Labour Congress (**NLC**), zegt dat de organisatie ervoor zal zorgen dat er sociale vangnetten en verzekeringspolissen worden geboden voor werknemers die hun baan kunnen verliezen in het licht van de wereldwijde energietransitie. "Desalniettemin zullen we, in anticipatie op de overgang, als vertegenwoordigers van werknemersorganisaties, voorzieningen treffen voor sociale vangnetten, pensioenregelingen en verzekeringspolissen voor mensen die hun baan kunnen verliezen."

Terwijl de wereld begint met de overstap van fossiele brandstoffen, zijn er oproepen voor een 'rechtvaardige overgang' die niemand achterlaat, inclusief personen die werken bij fossiele brandstofbedrijven en van wie de banen mogelijk worden beïnvloed. Tijdens de lopende COP28 in Dubai organiseerde de NLC een bijeenkomst met het thema: 'Rechtvaardigheid voor werknemers in de rechtvaardige overgang', gericht op het bevorderen van de rechten van werknemers nu de gesprekken over de overstap naar schonere energie wereldwijd aan momentum winnen. [Lees hier](#) het hele verhaal van NLC.

Naast de nationale vakbond, was ook de coalitie van sociaal ecologische transitie uit Nigeria [CoSET](#) aanwezig in de Verenigde Arabische Emiraten. Zij kwamen met de volgende actiepunten voor een eerlijke klimaat transitie in de Nigeriaanse context:

- Klimaatfinanciering, het aanpassingsfonds en het fonds voor verlies en schade moeten worden verstrekt door de ontwikkelde landen als gedeeltelijke vergoeding voor hun historische verantwoordelijkheid van 92% van de wereldwijde emissies en milieudegradatie.
- Capaciteitsopbouw voor een rechtvaardige energietransitie en de productie van hernieuwbare energie.
- Herziening van de landbouw- en voedselssystemen om voedselarmoede en -onzekerheid in het mondiale zuiden aan te pakken, met respect voor cultuur, middelen van bestaan en het aanpakken van genderongelijkheid.
- Verhoging van de ambitie en stoppen met exploratie van fossiele brandstoffen en in plaats daarvan meer investeren in hernieuwbare energie en de groene economie.
- Onze actie moet verder gaan dan de COP, we moeten volhardend en consistent zijn en elke beschikbare gelegenheid, zowel lokaal als internationaal, benutten om onze stem te laten horen, te mobiliseren, te organiseren en deel te nemen.

Conclusie

We zijn trots op onze partners, die zich namens de wereldwijde vakbeweging uit hebben gesproken op de jaarlijkse klimaattop. Als Mondiaal FNV beamen we de noodzaak voor internationale klimaatwetgeving. Maar de transitie naar een schonere wereld mag niet ten kosten gaan van werkers en is alleen eerlijk als zij ook daadwerkelijk een plek aan de tafel krijgen waar de beslissingen gemaakt worden.

De bitterzoete realiteit achter de suikerindustrie

Van historische naar moderne slavernij

Afgelopen feestdagen hebben we samen met familie en vrienden weer kunnen genieten van allerlei zoete lekkernijen. Maar laten we er in het nieuwe jaar ook bij stilstaan dat er achter elke zoete hap een verhaal met een diepe geschiedenis schuilgaat. Als Nederlanders denken we tegenwoordig bij suiker misschien allereerst aan suikerbieten. In ons slavernijverleden speelden echter suikerrietplantages een grote rol. 2023 was het herdenkingsjaar van het slavernijverleden. We hebben stilgestaan bij de afschaffing van de slavernij 150 jaar geleden, maar in hoeverre hebben we dit slavernijverleden echt achter ons gelaten in onze waardeketens?

Tot op de dag van vandaag wordt op veel suikerrietplantages in de tropen en de subtropen nog steeds met de hand suikerriet gekapt. Voor de economie en de werkgelegenheid in landen als El Salvador en Nicaragua spelen deze plantages een belangrijke rol. Via investeerders en internationale bedrijven zijn we nog steeds nauw betrokken bij de productieketen van suikerriet.

Suikerriet leverde vanaf de 17e eeuw enorme winsten op in Europa en voor de opkomende elites in Amerika. De consumptie van suiker groeide explosief. Suiker kwam voor het eerst binnen het bereik van grote groepen van de bevolking. Dat was echter alleen mogelijk dankzij de grootschalige inzet van slaven in suiker producerende landen in Latijns-Amerika.

Sleutelrol Nederland

Nederland speelde een sleutelrol vooral door ons aandeel in het transport van 600.000 slaven, van wie 300.000 naar Latijns-Amerika. Nederland heeft excuses aangeboden voor deze historische slavernij. Vandaag de dag wordt er door Nederlandse bedrijven en investeerders in de suikersector nog steeds goed verdiend. Ook de misstanden zijn echter blijven bestaan.

Voor mensen die werken op de suikerrietvelden is er weinig veranderd. Hoewel de oogst in sommige landen deels gemechaniseerd is, gedijt suikerriet gedijt nog steeds het best als het metershoge riet handmatig geoogst wordt. Daarnaast zorgen velen voor het planten en onderhoud van de gewassen.

Dat werk op het land gebeurt in de tropische hitte. Temperaturen van 40°C of hoger zijn geen uitzondering. De klimaatverandering zorgt ook hier voor hogere extremen. Bovendien wordt het riet nog steeds vaak in brand gestoken vlak voor het oogsten om slangen en ander ongedierte te verjagen. Ook intensief gebruik van pesticiden heeft risico's voor de gezondheid.

De extreem zware werkomstandigheden veroorzaken bij veel suikerrietkappers nierziekten die hen vroeger of later fataal worden. Het is de bittere realiteit in deze sector.

Een werkdag op de suikerrietvelden

Suikerrietkapper Marcelo uit El Salvador begint zijn werkdag al om 5 uur 's ochtends. Hij zwoegt door tot 7 uur 's avonds. Die lange werkdagen zijn bittere noodzaak, want hij heeft geen vast arbeidscontract, maar wordt betaald per ton gekapt suikerriet. Hij kapt wel tot 16.000 kilo suikerriet per dag. Hij krijgt per 1000 kilo gekapte suikerriet, \$2.50,- betaald, wat dus \$40,- per dag betekent.

Gekapt suikerriet moet snel verwerkt worden in de suikerfabriek. Als het te lang duurt voor het opgehaald wordt dan is het waardeloos. Dan krijgt Marcelo minder uitbetaald of helemaal niets.

Dat hij geen arbeidscontract heeft, betekent ook dat hij geen recht op sociale zekerheid heeft.

Bij een ongeval of ziekte heeft hij geen toegang tot gezondheidszorg. Hij kan alleen terecht bij lokale gezondheidsposten voor de allerarmsten.

Hij krijgt ook nauwelijks veiligheidskleding die hem moet beschermen tegen verwondingen of de brandende zon. De omstandigheden zijn erbarmelijk. Het zware werk onder de genadeloze zon zonder fatsoenlijke pauzes of voldoende drinkwater is een uitputtingsslag. Daardoor hebben veel suikerrietkappers in Marcelo's omgeving nierproblemen die hen vroeger of later fataal worden. Het is de bittere realiteit in deze sector.

Uitbuitingsstructuren

Hoewel slavernij officieel is afgeschaft, blijven uitbuitingsstructuren in de suikerindustrie voortbestaan. Onderzoek van CNV Internationaal onder werknemers in de suikersector in 7

landen in Latijns-Amerika, laat zien dat meer dan de helft van de suikerarbeiders niet genoeg verdient om van te leven, met percentages die in landen als Bolivia zelfs oplopen tot meer dan 80%.

Het zware werk, waar zelfs kinderen bij betrokken zijn, leidt tot nierfalen en voortijdige sterfgevallen onder de arbeiders. De afgelopen tien jaar zijn hieraan alleen al in El Salvador en Nicaragua [20.000 arbeiders overleden](#)

Europese zorgplicht en verantwoordelijkheid

Te midden van deze bittere realiteit gloort er een sprankje hoop. De Europese Unie nam 14 december een besluit over nieuwe richtlijnen voor internationaal maatschappelijk ondernemen (CSDDD Corporate Social Due Diligence Directives in het jargon). Deze richtlijnen verplichten bedrijven die exporteren naar Europa om zorgplicht en verantwoordelijkheid voor hun volledige productieketen.

Voor de suikerindustrie betekent dit dat bedrijven ook verantwoordelijkheid moeten dragen voor de suikerrietkappers in het veld. Maar alleen wetgeving is niet voldoende. Bedrijven moeten ook hun zorgplicht waarmaken, en niet alleen de regels van de wet afvinken. Voor een verbetering van de werkomstandigheden onderaan de keten, heb je ook een wíl nodig en een besef van de erbarmelijke omstandigheden.